

Samenvatting

Het college heeft besloten BMC Advies opdracht te geven een strategische analyse uit te voeren naar de bestuurskracht van Maastricht in relatie tot bestuurlijke ontwikkelingen in Zuid-Limburg. De strategische analyse dient antwoord te geven op de vraag: “*Wat heeft een stad als Maastricht in een regio als Zuid-Limburg op de (midden) lange termijn nodig om haar positie te behouden en verder te versterken gelet op de (landelijke) bestuurlijke ontwikkelingen?*” Het onderzoek past in de richting die de provincie Limburg heeft geformuleerd in het rapport ‘Besturen blijft vooruitzien’. Het rapport wordt voor de zomer opgeleverd. Vervolgstappen zullen na de zomer met de provincie en eventuele andere gemeenten worden besproken.

Beslispunten

1. Besluiten tot het aangaan van de overeenkomst met BMC advies B.V.
2. De dekking van € 74.970,- exclusief BTW beschikbaar te stellen vanuit het budget Regionale Samenwerking.
3. De provincie Limburg verzoeken om 50% van de totale kosten, zijnde € 45.356,- inclusief BTW, bij te dragen aan de kosten van het onderzoek.

Besluit Burgemeester en Wethouders 21 maart 2017:

Conform.

1. Aanleiding

Het afgelopen jaar hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden in zake de bestuurlijke samenwerking in Zuid-Limburg die hebben geleid tot de behoefte aan een strategische analyse waarvoor nu de voorliggende aanbesteding is doorlopen. De aanbesteding past in de richting die de provincie Limburg heeft geformuleerd in het rapport 'Besturen blijft vooruitzien'.

2. Context

Hieronder worden de gevoerde gesprekken op hoofdlijnen in een tijdslijn weergegeven:

2016

13-06: De gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul vragen buurgemeenten mee te werken aan een gezamenlijke verkenning naar hoe het bestuurlijk landschap in de toekomst het best kan worden ingevuld.

17-06: Gedeputeerde Koopmans informeert gemeenten naar aanleiding van de diverse bestuurlijke ontwikkelingen in Zuid-Limburg gemeenten, dat de provincie in dit proces een regierol zal vervullen en hiertoe een gespreksronde start.

24-08: Namens het college spreken burgemeester Penn-te Strake en de wethouders Van Grootheest en Aarts met gedeputeerde Koopmans om het standpunt van Maastricht, wij zijn bereid onze regiogemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul te helpen mits er een onafhankelijk onderzoek plaatsvindt, toe te lichten.

26-09: In Brunssum presenteert gedeputeerde Koopmans zijn bevindingen, en wat dit betekent voor de rol van de provincie in de vervolgfase, aan alle Zuid-Limburgse colleges. In het rapport 'Besturen blijft vooruitzien' wordt voorgesteld dat de gemeenten Meerssen, Valkenburg aan de Geul en Maastricht een gezamenlijk onderzoekstraject starten. Conform de elders in het provinciaal rapport geformuleerde uitgangspunten is GS alleen tot het ondersteunen van dit onderzoekstraject bereid als het gaat om een breed onderzoek, waarbij herindeling één van de te onderzoeken scenario's is voor het onderzoek naar samenwerking tussen de 3 gemeenten.

18-10: De gemeenten Meerssen en Maastricht hebben in een voorlopige reactie positief gereageerd op het rapport in afwachting van de reactie van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De colleges van Meerssen en Maastricht en Valkenburg aan de Geul vergaderen die dag en vanuit Valkenburg wordt meegedeeld dat zij niet wenst te herindelen met Maastricht (wel met Meerssen) en daarom het rapport niet kan onderschrijven. Het college van Valkenburg vraagt de gesprekken over het onderzoekstraject uit te stellen naar aanleiding van het standpunt van haar gemeenteraad. Het college wil de gemeenteraad meer tijd geven om met raden in de regio het gesprek aan te gaan over mogelijke samenwerking en het draagvlak voor het ingezette proces te peilen.

26-10: De burgemeesters van Meerssen-Valkenburg-Maastricht en gedeputeerde Koopmans bespreken de stand van zaken. De gedeputeerde heeft toegelicht dat hij de regierol zal nemen, zoals alle drie de gemeenten hebben verzocht. Er is door burgemeester Eurlings geen verzoek gedaan voor uitstel van de gesprekken over de pre-informatiefase naar aanleiding van het standpunt van zijn gemeenteraad (zoals toegelicht op 18-10). Er is afgesproken dat de aanwezigen samen met de heer Mans de mogelijkheden van een goed proces verkennen om te komen tot een gedegen analyse. De gedeputeerde ziet een sterkte-/zwakte-analyse voor zich van het gehele Maastricht-Heuvelland gebied. Dus ook voor Maastricht wordt een analyse gemaakt. Die dag wordt ook het definitieve standpunt van Gedeputeerde Staten inzake de bestuurlijke ontwikkelingen in Zuid-Limburg bekend.

6-12: Gedeputeerde Koopmans, de drie burgemeesters en dhr. Mans bespreken de vraagstelling en spreken af om op 5 januari een gezamenlijke raadsbijeenkomst te organiseren, waar raadsleden van de 3 gemeenten hun ideeën kunnen aandragen voor de onderzoeksopzet. Afgesproken wordt dat de provincie de brief opstelt en dat de burgemeesters deze aan hun gemeenteraad sturen.

13-12: Het college van Valkenburg aan de Geul laat gedeputeerde Koopmans weten dat de fractievoorzitters zich niet herkennen in de uitkomsten van het gesprek van 6 december en het college hebben verzocht de uitnodiging voor de raadsbijeenkomst op 5 januari niet aan de raad te sturen.

14-12: De raadsbijeenkomst wordt geannuleerd en de raden van Meerssen en Valkenburg aan de Geul vergaderen 12 januari respectievelijk 2 januari over de ontstane situatie.

2017

17-01: Gedeputeerde Koopmans laat weten dat de gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul ieder afzonderlijk een onderzoek starten naar de sterkten en zwakten en dat Gedeputeerde Staten bereid is ook de strategische analyse van Maastricht (financieel) te ondersteunen indien de stad deze wil laten uitvoeren. Het geeft aan, gelet op de ontwikkelingen in de omgeving, een strategische analyse te wensen van de toekomstige positie van Maastricht in de regionale bestuurlijke context. Als vervolgstap in het ingezette traject tot versterking van de bestuurskracht in Zuid-Limburg in het algemeen en Maastricht-Heuvelland in het bijzonder.

31-01: Het college van Maastricht besluit tot het aangaan van een offerte traject en stelt de opdracht ten behoeve van de aanbesteding vast.

De strategische analyse naar bestuurskracht en bestuurlijke samenwerking heeft geen gevolgen voor de kadernota.

3. Gewenste situatie

De uitkomsten zullen na de zomer worden gedeeld met uw gemeenteraad en worden besproken met de Provincie en (in ieder geval) regiogemeenten. Het onderzoek dient antwoord te geven op de vraag:

Wat heeft een stad als Maastricht in een regio als Zuid-Limburg op de (midden) lange termijn nodig om haar positie te behouden en verder te versterken gelet op de (landelijke) bestuurlijke ontwikkelingen?

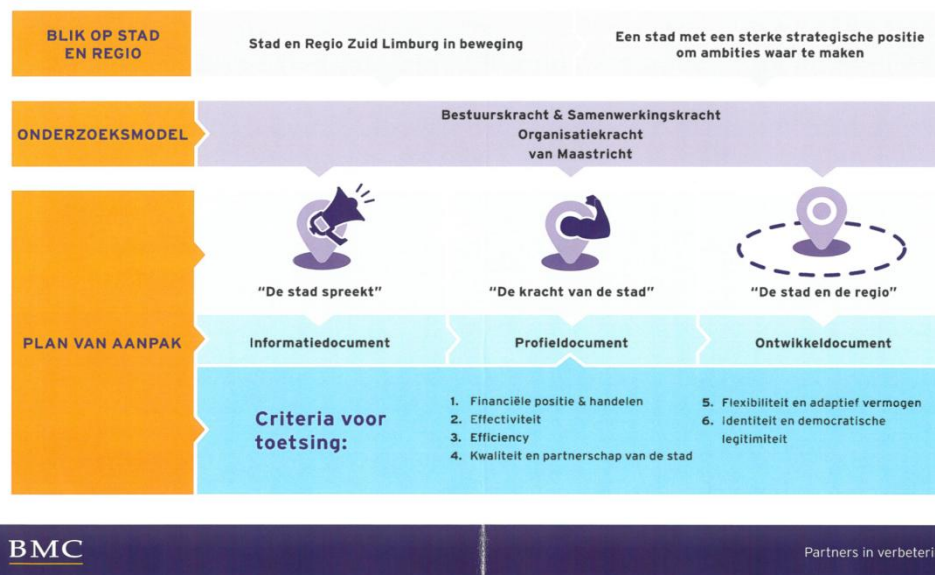
Het onderzoek bestaat daarmee uit twee delen:

- Een sterkte / zwakte analyse van de kracht van de stad voor de eigen inwoners, bedrijven en instellingen en hun medewerkers en bezoekers (Hebben we het voor de huidige opgaven goed op orde en kunnen we dat blijven doen gelet op (wettelijke) ontwikkelingen en bestuurlijke ambities?).
- Een strategische beschouwing van de bestuurskracht van Maastricht en de regio (Heuvelland en Zuid-Limburg) in relatie tot:
 - andere steden en regio's;
 - de Euregio;
 - de invloed van de hieruit voortvloeiende bestuurlijke drukte op de bestuurskracht voor de eigen stad (Welke energie kunnen we besteden aan lobby, welke opgaven blijven liggen, etc.);
 - de provinciale en landelijke positionering van de stad ten opzichte van andere steden en stedelijke regio's.

BMC werkt in het plan van aanpak het volgende onderzoeksmodel uit:

Een sterke stad in een sterke regio

Dit model sluit goed aan op de omschreven vraag. Op basis van een document studie vindt een eerste sterkte/zwakte analyse plaats. Voor het profieldocument worden trends in beeld gebracht, relevante gesprekspartners (nader te bepalen met de gemeente) worden geïnterviewd en de analyse van het dossieronderzoek wordt in gesprekken met medewerkers getoetst. In deze gesprekken wordt geïnterviewden ook gevraagd naar de huidige bestuurs- en samenwerkingskracht en organisatiekracht van de gemeente Maastricht gelet op de huidige en toekomstige opgaven van de gemeenten. De strategische beschouwing wordt onder andere gebaseerd op gesprekken met tripool steden, regiogemeenten, MAHHL steden en Eindhoven (vanwege de relatie met Brainport2020/campussen en het is een belangrijke andere stedelijke regio). Het wordt daarmee een onafhankelijke visie op Zuid-Limburg van BMC. Tot slot vindt er een werkbijeenkomst plaats met het college en de gemeenteraad. Het resultaat van deze bijeenkomst is onder andere het verkrijgen van scherpte in de koers waarmee de positionering van Maastricht in de regio, landelijk en Europees is te versterken.

Met de uitkomsten van het onderzoek willen we bijdragen aan het door de provincie ingezette proces en willen we onze rol als centrumgemeente krachtiger gaan invullen. Tevens is de strategische beschouwing van de bestuurskracht van Maastricht in relatie tot andere steden, regio's, etc. voor ons van belang om met de provincie het gesprek te kunnen voeren over het belang van krachtige steden en krachtige stedelijke regio's om landelijk, maar ook internationaal, een vuist te kunnen maken.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Niet van toepassing.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Het onderzoek leidt niet tot structurele personele consequenties.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Het onderzoek kost € 74.970,- exclusief BTW. Dit bedrag is voor 50% gedekt vanuit het budget Regionale samenwerking.

Gedeputeerde Koopmans heeft 18 januari aangegeven dat Gedeputeerde Staten bereid is de strategische analyse (financieel) te ondersteunen. “Deze bereidheid een bijdrage te leveren geldt ook in het geval de gemeente Maastricht een eigen onderzoek wil starten. De onderzoeken kunnen namelijk inzicht bieden in de manier waarop de dienstverlening aan de inwoners van die gemeenten kan worden versterkt en de bestuurskracht van die gemeenten, mede in relatie tot de regio/omgeving, verder kan worden ontwikkeld.” De provincie heeft 13 maart mondeling toegezegd 50% van de kosten van het onderzoek voor haar rekening te nemen. Vooruitlopend op dit collegevoorstel is een subsidieaanvraag ingediend, zodat dit zal zo snel mogelijk wordt geformaliseerd in een subsidiebeschikking. Bij een eventuele afwijzing zou de resterende 50% gedekt kunnen worden uit de budgetten van Bestuurszaken en Externe Betrekkingen, maar dit risico achten wij klein.

9. Aanbestedingen

Er is een meervoudig onderhandse aanbesteding doorlopen en er heeft een voorlopige gunning plaatsgevonden en hier is door de afgewezen partijen vooralsnog geen bezwaar op gekomen [20 maart is de uiterste datum voor het indienen van een bezwaar]. Op basis van dit collegevoorstel vindt de definitieve gunning plaats.

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

11. Voorstel

1. Besluiten tot het aangaan van de overeenkomst met BMC advies B.V.
2. De dekking van € 74.970,- exclusief BTW beschikbaar te stellen vanuit het budget Regionale Samenwerking.
3. De provincie Limburg verzoeken om 50% van de totale kosten, zijnde € 45.356,- inclusief BTW, bij te dragen aan de kosten van het onderzoek.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De inventarisatieronde loopt van medio maart tot medio april (weken 12 t/m 15). De sterkte/zwakte analyse leidt tot een profieldocument en is eind mei (week 20) gereed. De strategische beschouwing loopt van week 20 tot en met week 28. De eerste resultaten van het onderzoek worden 20 juni met het college besproken en op 11 juli wordt het definitieve rapport aan het college aangeboden.

Eventuele vervolgstappen zullen na de zomer met de provincie en eventuele andere gemeenten worden besproken.